

FESTA DELS
ELOIS 2015
BERGA 25 I
26 DE JULIOL

Pòrtic

Berga ens agrada i ens fa gaudir de valent veure com els carrers s'omplen de festa i de cultura popular. És per això que ens fa contentes poder celebrar un any més la Festa dels Elois, en què la tradició fa gala de la importància de saber-nos arrelades a uns costums i a una història.

El tabaler, el banderer, els administradors i administradores, la Banda de l'Escola Municipal de Música de Berga, La Cobla Pirineu, la Cobla Ciutat de Berga, els grallers dels Castellars de Berga, la Colla de Trabucaires de Berga, els balls populars, la música, els cavalls, els rucs, el nuvi i la núvia, el Grup d'Esplai Fent Camí, l'Agrupació Teatral La Farsa, la Junta Conservadora dels Elois i totes les persones que el cap de setmana del 25 i 26 de juliol ompliran d'aigua i disbauxa la nostra ciutat són, a banda de la Festa en sí i de tot el que aquesta representa, una eina i motor de cohesió social que no hem de perdre de vista.

Esperant doncs que el bon temps ens acompanyi i demanant prudència i respecte per als animals amb la voluntat que tothom pugui gaudir la Festa de la millor manera possible, des de l'Ajuntament de Berga us desitgem una molt bona Festa dels Elois i us convidem a participar-hi!

Edita:

Ajuntament de Berga i
La Junta Conservadora de la Festa dels Elois

Coberta:

Rubén Torres León

Pòrtic:

Mònica Garcia Llorens

Textos:

Mariona Casellas Mendieta

Fotografies:

Judit Lucas
Anna E. Puig
Fons Josep Deseuras i Vilanova / Arxiu Comarcal del Berguedà

Disseny:

La Patumaire Edicions

Dipòsit Legal:

B-20369-2015

Mònica Garcia Llorens
Regidora de Festes de l'Ajuntament de Berga

Dissabte 25 de juliol

A les 12 del migdia. El tabaler, acompanyat per la Banda de l'Escola Municipal de Música de Berga, farà la passada anunciant la Festa dels Elois.

A les 7 de la tarda. El tabaler, banderer i administradors, acompanyats per la Cobla Ciutat de Berga, faran la passada sortint de l'hostal del Bou i seguint el pg. dels Abeuradors, c/ del Bruc, c/ del Comte Oliba, c/ de Pío Baroja, pl. de la Font del Ros, c/ d'Aurora Bertrana, ctra. de Sant Fruitós, c/ del Roser, pl. de Sant Joan, c/ Ciutat, pl. de Santa Magdalena, pg. de la Indústria, ronda de Moreta, pl. de la Ribera i pl. de les Fonts.

A 2/4 de 8 de la tarda. A la pl. de Viladomat, audició de sardanes a càrrec de La Cobla Pirineu.

Organitza: Agrupació Sardanista Cim d'Estela.

A les 10 de la nit. A la pl. de Viladomat, ball popular a càrrec de Dolfi i Fermí.

Recordeu que el dissabte no es pot tirar aigua i que els nens que vagin amb els rucs han d'anar acompanyats d'un adult

Diumenge 26 de juliol

A les 9 del matí. Salves de trabuc a càrrec de la Colla de Trabucaires de Berga al Castell de Sant Ferran i a la plaça de la Font del Ros anunciant la sortida dels cavalls que fan la passada tradicional. S'aplegaran a la pl. de la Font del Ros, on començarà el recorregut pels carrers de Pío Baroja, del Comte Oliba i c/ del Roser, fins a arribar a la pl. de Santa Magdalena, davant de la capella de Sant Eloi, on es repartirà coca, xocolata i barreja.

A les 10 del matí. A la pl. de Sant Pere, benedicció dels animals.

A 3/4 d'11 del migdia. Boda típica de l'Alt Berguedà. El nuvi acudirà al temple des de l'antiga casa Bartrina. De ca l'Andreu Borràs (c/de Buxadé) sortirà la núvia, que anirà cap a l'Església de Sant Francesc. Un cop a l'Església i a 2/4 de 12, hi haurà missa cantada en honor a sant Eloi amb l'assistència dels administradors, banderer i acompanyants de la boda. En acabat, a la pl. de Sant Joan, es dansarà el ballet de Déu (o de l'Adéu).

Col·labora: Agrupació Teatral La Farsa.

A la 1 del migdia. Acte de lliurament de les ferradures atorgades als col·laboradors, a la Sala de Sessions de l'Ajuntament de Berga i lliurament del premi al guanyador del VII Certamen Premi Elois per a joves dissenyadors/es.

A 2/4 de 6 de la tarda. Jocs de cuina a càrrec del Grup d'Esplai Fent Camí i berenar per a tothom.

L'organització adverteix a les persones amb problemes d'oïda o amb sensibilitat auditiva, en especial la gent gran i els infants, que adoptin mesures de precaució en els actes en els quals participin els trabucaires.

Aministradors

Sr. Antoni Mas i Soler
Sra. Marta Barranco i Casals

Sr. Marc Elias i Pallarès
Sra. Anna Itó i Fuentes

Sr. Sergi García i Fernández
Sra. Carla Magem i Galán

Sr. Jordi Martín i Castany
Sra. Eva Barniol i Prat

Tabaler

Sr. Liam Cuberas i Gallego

Banderera

Sra. Vanessa Mora i Barra

La Junta Conservadora de la Festa dels Elois ha decidit atorgar la ferradura del gremi a:

Argent

Sr. Juli Gendrau i Farguell

Sr. Oliveros López i Tor
Sra. Cristina Guitart i Martínez

Sr. Pere Subirana i Espelt
Sra. Montserrat Torrentallé i Sansa

Sr. Jordi Pons i Canal
Sra. Montserrat Sallés i Roca

Sr. Joaquim Busoms i Soler
Sra. Queralt Perarnau i Ribera

Sr. Joan Pla i Costa
Sra. Dolors Casadesús i Bascompte
Sr. Albert Rumbo i Soler
Sra. Sandra Torrents i Pérez
Sr. Joan Pla i Casadesús
Sra. Cristina Borrego i Rincón
Sra. Rosa Solsona i Manubens
Sr. Jordi Perarnau i Dachs
Sr. Martin Mc Allister i Caticha
Sr. Jesús Penis i Giménez
Sr. Joan Carles Sosa i Ros
Sra. Marta Matamala i Prat
Sra. Berta Medina i Perarnau

Bronze

MÚSICA

Deseuras/ACBR (1998)

La música i els seus músics

Els músics dins la festa dels Elois

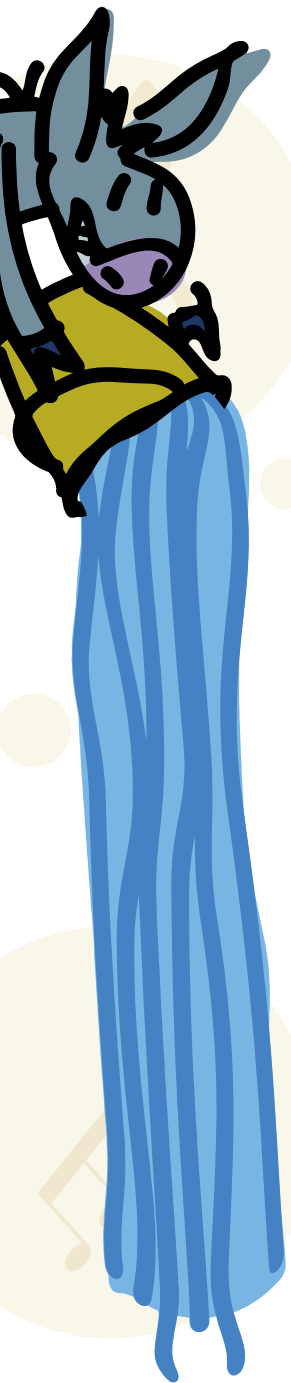
És molt evident la presència de la música dins la festa dels Elois i a vegades parem poca atenció en les persones que són encarregades d'interpretar-la. És per això que m'agradaria fer una breu explicació de les diferents formacions que s'han encarregat d'aquesta tasca.

En el llibre de la *Confraria dels Elois*, que data de 1725 i que es conserva a l'Arxiu Comarcal del Berguedà, trobem referències als músics des de l'any 1766 fins al 1791. Com a curiositats, al-

guns anys només es parla d'un sol músic, concretament els anys 1766, 1768 i 1769. En els altres anys, es fa referència a Francesc Casamitjana i als seus companys músics i es concreta que són els músics de la vila.

Pel que fa als diners que se'ls pagava, trobem que quan era un músic sol rebia entre vuit i dotze sous i quan eren un conjunt es pagava entre una i quatre lliures.

Veiem que l'any 1787 també s'inverteixen uns diners per adobar el tabal de la festa i per comprar una corretja per a la bossa de la bandera.

1766. Item he pagat al Musich de la Cavalcada del die de St. Aloy y per la crida se fa per dita cavalcada 8 sous 6 diners.

1767. Item he pagat als Musichs de esta Vila per son treball de tocar en la Cavalcada y en lo Ofici de St Aloy y al Corrador per fer la crida de la Cavalcada 10 lliures 8 sous 6 diners.

1768. Item he gastat per lo Musich de la Cavalcada 12 sous.

1769. Item he gastat per lo Musich y per fer una Crida en la Cavalcada de St. Aloy 7 sous.

1774. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo quatre lliuras i deu sous.

1775. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo tres lliuras, divuit sous i onze diners.

1776. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo tres lliuras.

1779. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo una lliura dos sous i sis diners

1780. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo una lliura deu sous.

1781. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo tres lliuras divuit sous.

1782. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo quatre lliuras.

1783. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo dues lliuras i cinc sous.

1784. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo una lliura i cinc sous.

1785. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta

de recibo tres lliuras i quinze sous.

1786. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo una lliura i deu sous.

1787. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo tres lliuras i quinze sous.

1787. Per adobar lo tabal de la Confraria y per un correig per la bossa de la Bandera, una lliura, un sou i nou diners.

1788. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo tres lliuras i quinze sous

1789. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo tres lliuras i quinze sous.

1790. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo quatre lliuras, dos sous i tres diners.

1791. Francesc Casamitjana y sos Companys Musichs de la present Vila que tocaren en lo mateix dia de St. Aloy, com consta de recibo tres lliuras i quinze sous.

A l'arxiu ja esmentat, el primer programa que es conserva de la festa dels Elois és de l'any 1948. En aquesta data hi participaven com a músics l'Orquestra "La Principal del Bergadán" i només a la passada del segon dia de la festa. No és fins a l'any 1963 que trobem els programes de manera continuada. Podem suposar que la música seguia a càrrec d'aquesta formació, ja que apareix cada any, del 1963 al 1970.

A partir de l'any 1971 i fins al 1983 podem la pista de quin conjunt musical era l'encarregat de la música de la festa, tot i que en els programes, es fa constar la presència d'aquest col·lectiu dins de la Boda Típica de l'Alt Berguedà: "La núvia, escortada pels músics i els trabucaires...". Això ens porta a interpretar que, naturalment, hi havia músics que participaven a

la festa, però és una llàstima no saber amb exactitud de quina formació es tractava.

És a partir de l'any 1984 que tornem a veure representats en el programa els músics, sota el nom de l'Orquestra Pirineu, la qual va participar a la festa els anys 1984 i 1985.

A partir del 1986 consta en els programes la Cobla Ciutat de Berga, encarregada de tocar tant a les passades de dissabte com a la de diumenge i a la Boda Típica de l'Alt Berguedà.

De l'any 1992 fins al 1995, durant la passada de dissabte al matí, els encarregats de la música van ser els Grallers de la Font del Ros. Els cinc anys següents no consta cap formació musical el dissabte al matí fins al 2001, quan agafa el relleu fins als nostres dies la Banda de l'Escola Municipal de Música de Berga (EMMB).

És una llàstima no poder saber quin tipus de formació interpretava la música dels Elois al segle XVIII. El que sí sabem és en quina formació toquen els músics dels segles XX i XXI. Ho fan en formació de banda que està formada per instruments de vent metall, de vent fusta i de percussió. Tot i això, com heu pogut comprovar al llarg dels anys, a excepció de la Banda de l'EMMB, se'ls anomena com a cobla, en el cas dels Elois, la Cobla Ciutat de Berga. Les persones que estan familiaritzades amb el món de la sardana, el que els ve a la ment és la formació típica encarregada d'interpretar aquests tipus de balls, però no és el que veiem a les diferents passades dels Elois. Per tant, per què se'ls anomena cobla?

Antigament la paraula "cobla" indicava qualsevol agrupació d'instruments (fins passat el segle XIX encara s'utilitzava en aquest sentit). L'any 1902 es van fer diferents ballades de sardanes a Barcelona i fora de la província de Girona, el bressol de la sardana. D'aquesta manera es va donar a conèixer el conjunt de la cobla fora de les terres gironines. El so era tan característic de la zona de l'Empordà que es va acabar denominant com a cobla només a aquesta agrupació i d'aquesta manera se'n va oblidar l'antic ús genèric, que en aquell moment ja era substituït, gairebé, per "orquestra".

A Berga, concretament, l'any 1977, quan encara hi havia l'Escola Municipal de Música de Berga a la plaça de Sant Joan, es va formar la Cobla Ciutat de Ber-

ga, sota la direcció de Francesc Garcia Carretero. Uns anys més tard s'estrena la Cobla Infantil Ciutat de Berga. L'any 1983 una bona part dels músics s'escindeixen i formen la Cobla-orquestra Athanaga i la resta de components es fusionen amb la cobla infantil. D'aquí en surt la nova Cobla Ciutat de Berga sota la direcció de Ricard Cuadra. Molts dels músics que formaven part d'aquesta cobla també pertanyien a la banda de l'escola i de mica en mica, es va anar abandonant la formació de cobla per tocar cada vegada més com a banda per tal de respondre a les necessitats que comporten les diferents festes berguedanes. Per tant, segons Pep Moneo, el nom de cobla s'ha mantingut per tradició de l'entitat.

Anteriorment a la Cobla Ciutat de Berga, els encarregats de la música de les diverses festes berguedanes eren els coneguts Saletes. Per tots és sabut que el fet de tirar aigua és força recent i els Saletes, eren molt estrictes pel que feia a ser mullats. Segons Pep Moneo, l'any 1985 o 1986, en Ricard Cuadra, des d'un balcó del carrer Boixader, va llançar la primera galleda d'aigua als músics. Des de llavors, els músics s'equiperen amb banyadors i protegeixen els seus instruments amb bosses de plàstic per tal d'intentar que es mullin el mínim, ja que després d'aquella primera galleda de la dècada dels 80 del segle passat, sembla que ha anat arrelant el costum de llançar aigua als músics, en ocasions perden la partitura, estan a punt de caure'ls els instruments, etc.

La Música

 De la mateixa manera que no podem saber quin tipus de formació musical hi havia al segle XVIII, tampoc no podem saber com sonava la música dels Elois, però sí que podem parlar de la música dels segles XX i XXI.

L'últim dissabte del mes de juliol, a les dotze del migdia, el Tabaler, acompanyat per la Banda de l'EMMB, fa la passada que anuncia la festa dels Elois. Pel que fa a aquesta la Banda, des de l'any 2008 ha incorporat dins la seva formació l'oboè i l'any 2012 la trompa. Ambdós instruments formen part de les bandes de manera habitual, però fins fa poc no s'havien pogut incorporar en aquesta formació a la nostra ciutat. Les obres que s'interpreten el dissabte al matí varien segons els anys però sempre responen a un mateix patró, són cercaviles.

Pel que fa a les músiques de les diferents passades, les peces que interpreta la Cobla Ciutat de Berga són: la *Cercavila* i l'*Andaleta*, ambdues de Manel Rodríguez Sunyer i la *Bozner Bergsteiger-Marsch* de Sepp Tanzer. Totes tres són cercaviles i s'alternen entre elles al llarg de tot el recorregut del dissabte a la tarda. Estan escrites per a banda i aquest tipus de peces tenen com a característica que alternen les diferents famílies d'instruments. Normalment, comencen els instruments de vent metall i després

prenen la melodia els instruments de vent fusta. D'aquesta manera es fa la peça més interessant de cara al públic i els músics que toquen els instruments de vent tenen temps de descansar, ja que els de percussió (bombo, caixa i plats) toquen durant tota la peça.

El dissabte al matí, es toca la *Cercavila* i l'*Andaleta*. Una vegada s'arriba a la plaça de Santa Magdalena i després d'haver agafat energies, s'interpreta l'*Himne de Berga*. En el moment de la benedicció, els músics comencen a tocar l'*Andaleta* i la van repetint fins que acaba de passar l'última cavalcadura. A mitjans anys 90, va sorgir espontàniament tocar *El Patumaire* (o com l'anomenem els músics, *l'U*, ja que és el primer tirabol del llibret de les partitures de Patum) una vegada acabada la benedicció. Cal dir que actualment ja s'ha consolidat com una tradició.

Acabada la passada del diumenge al matí, els músics s'han de preparar per acompanyar les autoritats a ofici. Com explica Montserrat Minoves, "*fins a l'any 2004, la boda no era a la missa, sinó que els nuvis i la comitiva entraven a l'església petita (el Santíssim) de Sant Francesc i sortien per l'església gran en acabar la missa. A partir de l'any 2005, els nuvis juntament amb la comitiva van començar a assistir a tot l'ofici de Sant Eloi*". Això va fer que a partir de l'any 2005 es contractés un grup de grallers per tal de poder

anar a buscar els nuvis i portar-los a ofici, ja que “els músics encarregats de la passada del matí, no teníem temps per preparar-nos”, comenta Pep Moneo.

Actualment només s'encarreguen d'acompanyar les autoritats i els administradors a ofici tot tocant la *Bozner Bergsteiger-Marsch*. Una vegada acabada la Boda Típica de l'Alt Berguedà, tota la comitiva es dirigeix cap a la plaça de Sant Joan.

Antigament, la formació encarregada d'interpretar el Ballet de Déu i els balls que el seguien era una cobla, amb els instruments corresponents a aquesta formació: flabiol i tamborí, tibles, tenores, trompetes, fiscorns, trombó i verra (un contrabaix de tres cordes de tripa).

Deseuras/ACBR (1953)

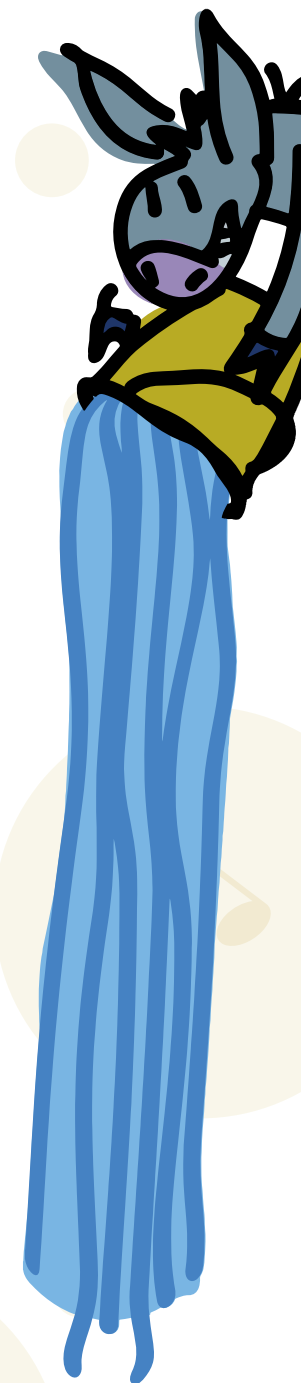
Carme Pons ens explica que durant l'època dels 80, una vegada arribats a la plaça de Sant Joan, havien d'anar tots els músics corrents cap a l'escola de música que llavors era en aquesta plaça, a deixar els instruments de banda per agafar els de cobla. Segons Pep Moneo, cap a l'any 1988, es va abandonar aquesta formació per problemes logístics i es va mantenir, la tenora i la verra.

Totes les partitures que es toquen a la plaça de Sant Joan estan escrites originalment per a cobla. Per exemple, els clarinets toquen el paper dels tibles, els saxòfons el de la tenora segona i pel que fa als instruments de vent metall (trombó, fiscorn...), com que ja formen part de la formació de cobla no hi ha modificacions.

Abans de parlar del Ballet de Déu, m'agradaria parlar sobre els ballables que es toquen a la plaça de Sant Joan. Són: *Mr. Jacques* de Josep Serra, *Sans-Souci* de Max Havart, *Carinyosa* de Josep Serra i el *Foment de Perpinyà* de Max Havart.

Mr. Jacques i la *Carinyosa* són dos valsos. *Sans-Souci* és un fox, que és un ball d'origen nord-americà amb passos molt ràpids i rítmics que va estar molt de moda a principis del segle XX. *Foment de Perpinyà* és un pas doble. Tant la Carme Pons com el Pep Moneo, comenten que aquests ballables van ser escollits a l'atzar. L'únic requisit que es buscava era que fossin “fàcils” de ballar.

En acabar, la Cobla Ciutat de Berga, tocant *Bozner Bergsteiger-Marsch*, acompanya als administradors i les autoritats fins a l'Ajuntament per fer el lliurament de les Ferradures.

Anna E. Puig

El Ballet de Déu

Diverses publicacions identifiquen el *Ballet de Déu* com una derivació del gran grup de danses que representa el *Ball Pla*. És a dir, podríem considerar que totes les danses anomenades *Ballet*, *Ballet de Déu*, *Ball Cerdà*, *Treure Ball*, *dansa de...* formen part d'un mateix corpus de danses caracteritzades per un ritme ternari i una forma binària que es balla suau-ment i sense saltar. Totes aquestes formarien part d'una gran família que emmarca el *Ball Pla*, entès com a ball originari (Capmany, 1917 i Pujol, 1936).

A Berga, a més de la festa de Sant Eloi, el gremi també celebrava les de Sant Antoni Abat i de Sant Hipòlit. La primera perquè Sant Antoni Abat és el patró dels animals i, un dels oficis més importants dins el gremi era el de traginer, el qual necessitava de les bèsties de càrrega per a dur-se a terme. La segona, Sant Hipòlit, perquè era el patró dels terrissaires, també un grup important dins del gremi.

Joan Amades parla al *Costumari Català* del Ballet de Déu, dins de la festivitat de Sant Antoni Abat:

“A Berga, després de la Benedicció, els traginers ballaven el Ballet de Déu enmig de la plaça. El costum s’ha conservat fins ara per bé que darrerament el ballaven infants, fills o parents de traginers o de gent relacionada amb aquest ofici.

El Ballet de Déu era un dels múltiples aspectes del ballet i tenia nombroses variants. És molt estesa l’opinió que era anomenat Ballet de Déu per raó del sentit religiós que hom li atribuïa. Hi ha, però, qui opina que el veritable nom era el de Ballet de deu o de les deu, per ésser ballat, molt antigament a les deu del matí, moment abans d’entrar a ofici. Creiem poc sòlides aquestes interpretacions. Per regla general, la melodia d’aquest ball és suau i de caient seriós”. (Amades, 1982: 486).

Com a curiositat trobem que la música documentada dins el *Costumari Català*, no és la mateixa que es toca en l’actualitat i la descripció que es fa del ball correspon a una dansa de grup:

Tonada del Ballet de Déu de Berga (Amades, 1982)

Tonada del Ballet de Déu de Berga
Tonada del Ball de la Morratxa

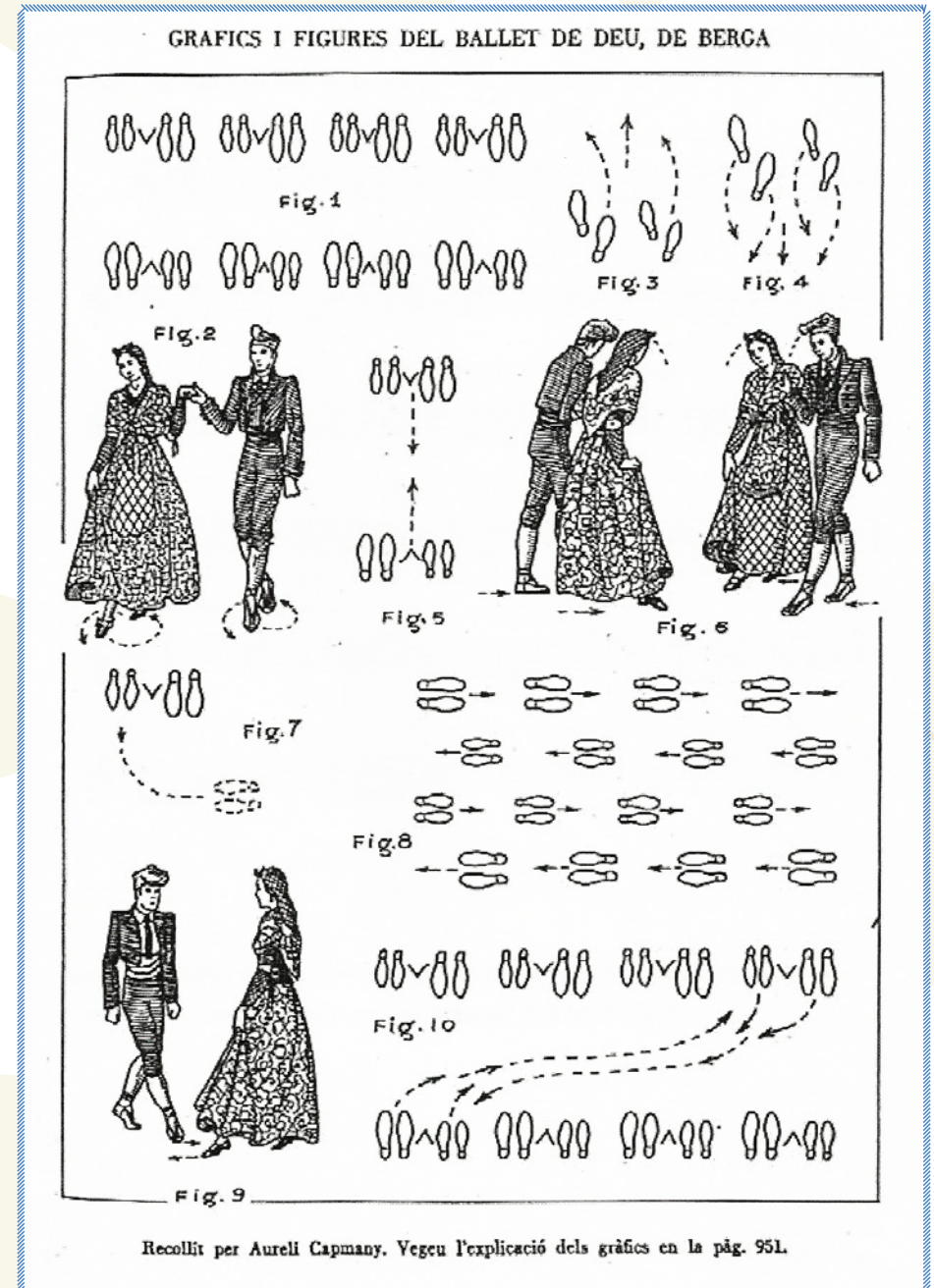
“Les parelles formen dues rengles encarades (fig.1) i marquen un senzill vaivé paonat, que indiquen les figures 2 i 3. En acabar el motiu melòdic, les dues rengles avancen a compàs (fig. 4) i, en trobar-se, fan un acatament (fig.5). Per mitjà del moviment que indica la figura 6, la colla es disposa en quatre fileres (fig.7) i segueixen així mateix un moviment de vaivé, deixats de les mans (figs. 8 i 9). Les parelles es tornen a estendre en les dues rengles, semblantment a com han començat; en acabar el motiu melòdic, les dues parelles de cada extrem s'alternen de lloc, tal com indica el gràfic de la figura 10. Igualment fan les parelles immediates, fins que totes han mudat de lloc. Si hom vol perllongar la dansa, segueix el ball tornant a alternar-se fins que resten altra vegada totes les parelles en llur primer lloc”. (Amades, 1982: 951).

Actualment, el Ballet de Déu és ballat sempre a la plaça de Sant Joan després de la cerimònia de la Boda Típica de l'Alt Berguedà. El Ballet de Déu es balla dues vegades per tradició i es dedica a les autoritats i als nuvis per tal de celebrar el seu casament. Cal dir que la coreografia del Ballet de Déu no respon gaire a les característiques del Ball Pla, ja que durant el ball, sí que es punteja, però tota l'estona se salta.

La música del Ballet de Déu consta de dues parts: la primera en compàs ternari, com qualsevol ball pla i la segona és el rebatut, que es tracta de la mateixa melodia passada a compàs binari i al doble de tempo (velocitat).

Aquesta característica és típica dels balls de Gegants i Nanos de la Patum. Al *Diccionari de la Dansa*, de Pujol, ens diu que al Berguedà “per acabar feien el rebatut, o sigui, el mateix ball sonat amb un ritme precipitatíssim a l'objecte de destarotar i fer perdre els balladors, els que acabaven el ball de la manera més esbojarrada”.

A la partitura del Ballet de Déu només trobem escrita la part ternària (la lenta) i el rebatut es toca basant-se en la melodia.

Recollit per Aureli Capmany. Vegeu l'explicació dels gràfics en la pàg. 951.

Judit Lucas

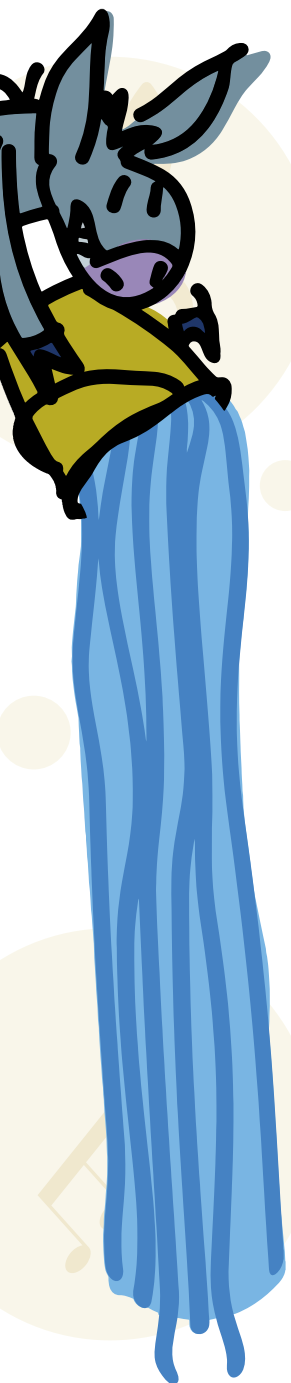
Judit Lucas

Judit Lucas

Deseuras/ACBR (1957)

És interessant que les partitures que utilitzen els músics per tocar el Ballet de Déu porten per títol “Ball de la Morratxa”, que es fa a Gironella per la festa major del mes d’agost.

Algunes persones de Berga, recorden que aquesta peça tenia una lletra, que aproximadament podria ser així:

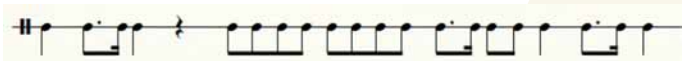
*L’Apolònia i l’Agnès
jugaven a collir trumfos.
L’Apolònia i l’Agnès
a veure qui en collia més.*

*Quan més en collien,
quan més en collien,
quan més en collien,
els hi va atrapar el pagès.*

*Ara, ara, ja hi van,
els burros cap a batre,
ara, ara, ja hi van,
amb un matxo a davant.*

Segons Francesc Calonge i Casafont, aquesta lletra era cantada per les persones assistents mentre es ballava el Ballet de Déu.

Al llarg d’aquest programa, hem parlat molt dels músics, però no podem deixar de parar atenció a la figura del Tabaler, que anuncia la festa amb aquest ritme:

Que el so del tabal i les alegres melodies dels músics ens acompanyin i ens facin gaudir de la festa dels Elois.

Visca Sant Eloi!

Mariona Casellas Mendieta
Juliol 2015

Judit Lucas

BIBLIOGRAFIA:

- Amades, J. (1982). *Costumari Català. Vol 1.* Barcelona: Salvat Editores.
- Ayats, J; Costal, A; Rabaseda, J. (2009). *Sardanes. Quaderns de la revista de Girona. Núm 143.* Girona: Diputació de Girona/ Fundació Caixa Girona. ISBN: 978-84-96747-43-2.
- Capmany, A. (1917). *El Ballet de Déu: la dança popular a Catalunya: aplicada a l'escola.* Barcelona: Imp. Henrich, 1917.
- Capmany, A. (1923). *La Dansa popular com a element de cultura per a l'actor català.* Barcelona: Publicaciones de l'Escola Catalana d'Art Dramàtic de la Mancomunitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.
- Pujol, F. i Amades, J. (1936). *Diccionari de la Dansa, dels Entremesos i dels Instruments de Música i Sonadors.* Barcelona: Impremta Elzeviriana.

AGRAÏMENTS:

- M. Dolors Santandreu
- Emília Rodríguez
- Carme Pons
- Pep Moneo
- Francesc Calonge
- Judit Lucas
- Anna E. Puig
- Denis Rojo
- Carles Sánchez
- Jordi Sabata

Ajuntament
de **Berga**